

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VII. Momentosa observatione roboratur asserta obligatio primi
maximique mandati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

Verum de ea satis dictum est tomo 1. l. 8. per totum, ubi copiosissime obligationem istam exposuimus demonstravimusque.

CAPUT VII.

Momentosa observatione roboratur asserta obligatio primi maximique mandati.

54 **E**X dictis capite præcedenti manifestum videtur, immanè à veritate, à pietate, à sacris Litteris, à sanctis Patribus, à recta ratione aberrare propositiones n. 23. 24. 25. & 27. enarratas, sicut & istam, quam Socii Anglo-Leodienfes, Sanderus & Hyldestæus, in Thesibus tradiderunt 15. Maii 1684. conclus. 27. *Charitatis præceptum incipit obligare postquam quis fuerit sufficienter instructus de mysteriis fidei*: utpote ex qua sequitur fieri posse, ut præcepto isto totà vità numquam teneatur: cum (juxta Theologos passim omnes) fieri possit, ut quis absque culpa sua de mysteriis fidei nunquam totà vità sufficienter instructus fuerit, sed totà vità laboraverit infidelitate purè negativà erga Christum v. g.; prout Christus ipse videtur innuere, cum dicit: *Si non venissem, & locutus eis fuisset, peccatum non haberent.*

55 Quod cum ita sit, mirum quòd adversus propositiones istas zelum suum non demonstrarunt illi, qui pro lemmate habentes, ad majorem Dei gloriam, ad Romanæ Inquisitionis Tribunal eas non detulerunt, ne impiam quidem P. Tressi hæresim, sed piissimam, castissimam, sanctissimamque D. Augustini de referendis in Deum operibus doctrinam. Quam dum ab ipsis accusatam vidi, vix oculis meis credidi. Neque enim ad eam accusandam divinæ gloriæ zelus ipsos movere potuit. Cum eam non accusarint cum ædificatione charitatis, vel pietatis, imò cum scandalo totius Christiani Orbis, ita ut unus ex Qualificatoribus ad examen articulorum accusatorum deputatis, interrogatus, foret-ne periculum censuræ istius propositionis? Responderit: *Si articulus ille censuræ aliquà perstringeretur, ad minimum scandalosus dici deberet: esse autem scandalosum, dicere articulum illum esse scandalosum.* Cum eo & alium istum articulum accusarunt: *Amor Dei amorì creaturarum sub mortali semper prædominari debet: unde ex illo semper vivendum; quod non sit per habitus merè otiosos.* Aliosque ejusmodi articulos detulerunt, velut qui homines adigerent in desperationem. Quasi verò primum maximumque mandatum homines in desperationem adigeret, vel hominibus permetteret aliquo tempore vitæ suæ moralis vivere sibi, non Deo, vel finem suum ultimum in aliquo constituere extra Deum, vel amare supra Deum. Quod profectò si aliquo liceat tempore, difficile erit tempus istud determinare, ostendereque, quod non liceat vi-

vere sibi toto die, totà hebdomadà, toto mense, toto anno, toto quinquennio. . . . Per consequens difficile erit damnatis hæc propositionibus aditum præcludere: *Probabile est ne singulis quidem rigorosè quinquenniis per se obligare præceptum charitatis erga Deum. An peccet mortaliter, qui actum dilectionis Dei semel tantum in vita eliceret? condemnare non audemus, &c.*

Difficultatem istam auget, tum ingenua confessio Adversariorum, sibi admodum difficile affirmantium determinationem temporis, quo primum obligat præceptum. Tum varietas atque ex varietate profecta exorbitantia circa hoc opinionum ipsorum. Siquidem, præter damnatas istas propositiones, aliasque quas cap. 5. recensuimus: Suarez, alique plures aiunt, præceptum istud graviter obligare aliquoties in vita; sed quoties? determinare nesciunt. Tametsi enim dicant, illius executionem diù differri non posse, quodnam sit tempus istud diuturnum, determinare non audent. Nisi quòd Escobar Th. Mor. tr. 5. exam. 4. c. 1. cum Henríquez determinet principium & finem vitæ moralis, & tempus vitæ intermedium, saltem singulis quinquenniis. Suarez verò solum negativè illud determinat, aiendo, dictum præceptum obligare ad non differendum per multos annos, id est (ut Coninck, Comptonus, & Unanoa exemplificant) ad tres vel quatuor annos. Palao ad tres annos. Andreas Meudo in statera dissert. 1. q. 13. n. 141. dicit semel in anno obligare.

Verum enimverò quo fundamento annuam ipse obligationem determinat, potius quàm alii biennem, alii triennem, &c.? Quam affert rationem, vel Scripturæ, aut Sanctorum autoritatem, pro annua obligatione, quæ non probet, obligare semel sexto, quinto, quarto, tertio, secundo, uno quolibet mense; imò unà quolibet hebdomadà, uno quolibet die?

Ratio certè, quæ Sanchez l. 2. in Decal. c. 35. n. 8. cum Soto improbat opinionem eorum, quibus placet præceptum hoc solum obligare semel in vita, quia scilicet *lex dilectionis Dei totius vitæ Christiana fundamentum est*, probat non solum pro quolibet anno, vel biennio, &c. nec solum pro quolibet mense, vel hebdomadà, verum & pro quolibet die, imò pro omni moraliter tempore. Cum omni die, omnique tempore ducenda sit vita Christiana; quæ nec esse nec duci potest absque fundamento vitæ Christianæ.

Rectius proinde Joannes Maldonatus in Summula q. 3. a. 1. (quam sub ipsius nomine vidisse testatur Marcus Codognatus, ex sacro Minimorum Ordine) docet quòd *charitas plus à nobis exigit, nimirum ut sic Deum super omnia diligamus, ut eum non semel & iterum anieseramus rebus omnibus, sed*

& constanti, & in omni vita illi adhaereamus. Natalis quoque Alexander Theol. Dog. & Mor. l. 4. in explicat. 1. præc. Decal. pag. 268. edit. 1. Et in Paralipom. Theol. Mor. epist. 5. docet, quod divini amoris actum non semel tantum in vita, neque tunc solum, cum debet justificari, sed sæpius, imò quam frequentissime potest, homo exercere tenetur. Et loco cit. Th. Dogm. pag. 274. toto moralis hujus vita tempore divini amoris actus exercere debemus quam frequentissime possumus. Quod probat ex allatis verbis primi mandati, necnon ex eo quod homo in justitia semel accepta semper crescere debeat. Quod justitiæ incrementum Tridentina Synodus sess. 6. c. 10. explicat per fidei, spei & charitatis augmentum.

60 Scio quod laudatam Maldonati Summulam Southwellus neget esse Maldonati. Verum audiendus non est Souhtwellus, quia Maldonati nomen præfert Summula à Cognato visa & laudata, atque in pluribus extans Bibliothecis. Nec verisimile est Maldonato suppositam esse. Quam enim ob causam ipsi supposita fuisset? Et quam ob causam eam ipsi Southwellus subducit? An quia fateri erubescit, sententiam ex Summula exhibitam Maldonati esse? vel quia sententia ista Southwello & Socii passim non placet? At placere debet, nec de ea Socii debent erubescere: cum in divinis Scripturis, Patribus & ratione fundatissima sit. Neque enim cor homini dedit Deus, ut semel in anno, sed ut semper morali quodam modo Deum amaret, folique Creatori ac Redemptori suo semper viveret; ipsum solum semper pro fine ultimo haberet, ipsoque solo frueretur, cæteris uteretur. Ad quod significandum, posteaquam Deuteron. 6. Deus dixit: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua; ita prosequitur: Eruntque verba hæc, qua ego præcipio tibi hodie, in corde tuo, & narrabis ea filiis tuis, & meditaberis in eis sedens in domo tua, & ambulans in itinere, & dormiens atque consurgens. Et ligabis ea quasi signum in manu tua, eruntque & movebuntur inter oculos tuos, scribesque ea in limine atque ostii domus tue.* Quasi dicat (ait Natalis Alexander, post Episcopum Castoriensem) non cessatio sedentis ab hoc amore debet cessare: non quies dormientis ab hoc amore quiescere; non vigilia consurgentis, neglecto hoc amore, aliis intendere; non labor itinerantis ab hoc amore discedere: sive domi, sive foris, sive quocumque loco, quocumque tempore, quocumque in opere, homo Dei amator esse debet; non in habitu inertis & otioso, sed in actus frequentissimos prorumpente, uti supra ostensum est. Nec verò de habitibus otiosis dantur præcepta, sed de actibus, uti frequenter ait Doctor Angelicus.

Tom. II.

De sententia igitur ex Summula Maldonati deprompta erubescere non debet Southwellus, imò potius ingemiscere, quod (ut Natalis Alexander ait epist. 5. citatâ) grafari pergat in dies prava doctrina, quæ primum & maximum Christianæ legis de diligendo Deo mandatum extenuare, & ad nihil penè redigere conatur.

CAPUT VIII.

Infundata non est opinio Theologorum, afferentium divini amoris actum ex debito exercendum, 1°. singulis Dominicis ac Festis. 2°. quando adultus suscipit Baptismi, Penitentia, Eucharistia Sacramentum. 3°. quoties gravis tentatio nobis periculum imicit, ne separemur à charitate Christi. 4°. quoties deponendus est affectus ad mortale peccatum; quoties proinde offerre volumus Missa sacrificium, vel Missam audire; quoties Deum peculiariter colere debemus aut volumus. 5°. quoties insignis beneficium à Deo accipimus. 6°. quoties Deum blasphemis impeti, vel grandi aliquo scelere offendi videmus.

PRIMUM docet Scotus, & probatur, quia dies festi non sanctificantur nisi Deum colendo. *Quis verò est cultus ejus, nisi amor ejus?* inquit Augustinus l. 12. de Trinit. c. 14. Et confirmatur ex dicendis circa quartum.

Secundum, de adulto peccatore baptif-
62 mum & pœnitentiam suscipiente, probatur, quia amor, saltem inchoatus, Dei tamquam fontis omnis justitiæ, necessarius est peccatori ad deponendum affectum peccati, & ad percipiendum effectum utriusque istius Sacramenti, uti probabitur to. 3. dum de Sacramentis istis sermo fiet. Eucharistiæ verò, seu amoris Sacramentum absque amore suscipere, pietas non permittit, uti etiam probabitur, cum de Eucharistia.

Tertium probatur, quia in ejusmodi pe-
63 riculo necessarium nobis est firmum propositum non peccandi, Deique charitatem non abjiciendi: quod profectò sine aliqua charitate non esse probabitur ubi de pœnitentia. Tunc igitur Deo adherere debemus in charitate radicati & fundati, ut similes simus arbori altis radicibus terræ adhærenti, quæ vix loco moveri potest.

Quartum probatur ex dictis n. 63. quia
64 scilicet peccati lethalis affectus solâ charitate, saltem inchoatâ, excludi potest, uti sapienter ostendit Natalis Alexander Th. Dog. & Moral. to. 9. c. 5. a. 6. Reg. 9. & in Paralipom. Moral. epist. xi. pag. 49. & seqq. nosque demonstrabimus to. 3. l. 5. Et hinc peccatori necessarius est charitatis affectus, saltem inchoatus, ad festos dies sanctificandos, ad Missam ritè audendam, ad Deum ut oportet colendum, &c.

Ff 2